

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 3.— Núm. 103.— Diumenge 27 de Juliol de 1902.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrecs públichs: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi á la organització interior de nostra terra; volém que catalans sian los jueus y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instància ls pleits y causas; volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

PEL MATEIX CAMÍ

Los governs de l'Estat espanyol continúan impossibles la seva tasca destructora. Sense ideals, sense fe, sense preocupacions que'ls puguen disetreure del tranquil usdefrut del poder, sembla que no tinguin altra missió que conservar la pau material, mentre les perills de tota mena avançan pels quatre cantons y amenassan acabar per sempre ab aquesta desgraciada nació portada a la vora del precipici ab l'insensatesa dels uns, las disbausas dels altres y l'indeferença de tots.

Fá ja quatre anys que vé succehint lo mateix. A l'arribar la Tardor o l'Hivern, s'obren las Corts y tot són promeses y propòsits de regeneració, de reorganisió de serveys, de cambis totals en la manera d'exercir les funcions de govern. Mes passa l'Estat, l'època escullida pels nostres po-litichs pera referecer de les afrentoses desgracias qu'hem sufert, y la regeneració no's veu en lloc, los serveys segueixen desballadets com sempre y los mateixos homes y'ls mateixos procediments continúan fent la felicitat del pais.

Ngú-haurá oblidat aquella actitud gallarda d'en Sagasta quan aconsejat y vensut per l'aclaparadora eloquència del Doctor Robert, prometia entre les riallades de la Cambra co-mensar la nova era que'ns havia de portar quan menys la descentralisació administrativa. Si tinguéssim temps —deya l'home més cinich de la política espanyola— demà mateix l'empenydia questa tasca. Y tenia rahó en Sagasta, sols que'l demà a que ell se referia, es un demà que l'Espanya està condemnada a no yeure.

Qui s'hi fixi una mica en lo que s'ha vingut sent d'ensà del desastre, se'n podrà convencer de lo inútil que es esperarà rès de bò dels nostres governants. Tenen masses malsdes-caps procurant asafagar y servir als que'ls sostenen, als que'ls rodejan y los hi prestan lo seu concurs en moments de perills, pera que's preocupe el interessos generals y fins de la salut y de la sort de la nació. Això és accidental, té no més una importància relativa. Lo essencial, lo que requereix una atenció constant, és aquest joch que coneixem ab lo nom de política, per ahont s'escola de poc en poc la vergonya y la dignitat de Espanya.

Continuèm, donchs, fent política, satisfent las ambicions dels uns y las concupiscencies dels altres que aquells són l'única feyna que realisan á la perfecció los nostres governants. Seguim lo camí de sempre, aquest camí sembrat de fets vergonyosos que nos fan abaxiar la cara devant de las nacions civilizadas.... Fóra ridícul pensar que'ls politichs espanyols poguessin caminar cap á Orient pera que quant més aviat mellor ferissen los seus ulls los raigs iluminosos de un nou dia. No, los nostres politichs són enemics inconciliabiles de la claret; per això buscan ab afany las tenebres y, inconscients ó malvats, endressan los seus passos vers la nit eterna.

Lo Decret d'inspecció

Després de fèrnoslo esperar bastant de temps y d'havernos arribat á fer creure que fóra qui sab que, no fàgues d'aparegut á la Gaceta lo nou decret d'inspecció de l'ensenyança privada, en lo que no hem sapido trobar rès que no estigués ja lleigut y vigent; puig la llei del 57 en article 294, ja'n fá á saber, que el Gobiern ejercerá su inspección y vigilancia sobre los establecimientos de instrucción, así públicos como privados.

Lo que si sembla deduhirse de tots aquells titubetxos que serviren de preludi á la sortida del Decret, és que degué sofrir fortes mutilacions fins á completament inofensiu pera

tothom—tant, que'l mateix ministre, diuhen que després d'haberlo sotmès á la regia sanció no'l vā coneixer—y potser tinguin rahó los maliciosos que á cau d'orella feyan correr que dins d'ell en un principi hi habíant articles que tiravan de dret contra certas institucions y ensenyansas, per quins sembla que'l legislador hagués oblidat l'article 11 de la Constitució de 30 de juny de l'any 76.

Ademés, quan l'Alvarez de Toledo á l'any 1889 reglamentà'l cós d'inspectors, seu constar, entre altres detalls, que dits funcionaris tenían la obligació d'exercir respecte'ls establiments d'ensenyança privada l'inspecció que corresponia al govern en lo que's refereix á l'higiene y á la moral.

Y, darrerament, per decret de 27 de mars de 1896, fou aprobat un nou Reglament ahont s'estableix també l'inspecció de l'ensenyança privada. Tenim, donchs, que no es cap novetat l'inspecció de l'ensenyança privada, com tampoc ho es la forma en que ara's mana que's fassi, puig que implicitament està tot contingut en lo Reglament mentat.

Però s'vèu que'l senyor Romanones té moltíssimas ganas de fer vèrer que fá alguna cosa, y abans que passaré vuit días sense donar a llum quelcom que'ns recordi l'alt càrrec que desempenya, prefereix servirnos un plat qualsevol encara que com l'actual resulti rescalfat.

Per més, que tot quant se fassi per real decret ja sabèm tots la sòrt que'li espera; o serà derogat per decrets posteriors, ó, si vā a las Corts, quedará completament desfigurat.

Y quelcom d'això deu haver passat al que'ns ocupa, per quant, llegint lo detingudament, s'hi troben molts ambigüetats que dificultan en grau superlatiu l'inteligencia del seu articulat. Així, per exemple, tenim qu'en ell, no s'hi vèu prou clar si las disposicions resan pera tots los co-ejis, sigan ó no incorporats barreja'ls requisits necessaris pera'ls establiments d'ensenyança primària ab los de la secundària y superior; no separa prou bé las funcions y responsabilitats dels empresaris y directors, y, per últim, unas vegadas exigeix que'ls colègis d'ensenyança secundària posin en coneixement del Director de l'Institut los extrems que cita'l decret, y altres vol que'ls acreditin devant del Recorral.

Per altra banda, l'article 19 no es més qu'una arma de doble tall ab la qual es podrà jugar com qui juga a cara ó creu; ja que'nt responsable al Director del Colègi de les ensenyansas contraries al orden civil y político, servirà avuy pera fer tencar uns establiments, y demà pera ordenar la clausura d'altres de tendencias completamente oposades.

***

Inspecciar la casa dels altres quan la propia no está com Déu ma, és lo cromull de las pretencions! A no ser que'l senyor ministre ignore lo que tothom sab, això és, que'l Institut de Granada, per exemple, diuhen que s'està enrunit; que'n lo propi Madrid contan que hi han unes escoles públicas en locals infectes; que en alguns Instituts faltan aulas pera donar las classes; que en un cert puesto existeixen unes escoles models agregadas á la Normal corresponden aqun s'han de donar las llissions ab llum artificial; que á la Normal de Mestras de Zamora no hi ha comunas y las senyoretas se vèuhen precisadas á anar á una estable, com si fossin animals....

Y, rès, això no deu valguer la pena de ténirlo en compte, y, en cambi, s'han de dictar ordres serias pera vigilar las escoles privadas, quinas tenint de confiar del favor del públich es molt natural que s'esmerin en ténirlo tot en las mellors condicions possibles, y sinó, ja s'ho trobarán.

Mal camí ha emprès lo Comte de Romanones, y a ben segur que si en

lloc d'entretenir-se en compaginar una obra que no revelant cap mena d'esperit, ni bò ni dolent, per ningú pot ser defensada ab entusiasm, s'hagués dedicat á mellorar l'ensenyança oficial, posantla en condicions de que'ls esforços sets pels dignissims professors de l'Estat espanyol donguessin tots los bons resultats que podrian donar, pot estar ben segur que tothom l'hauria aplaudit encoratjant-lo pera seguir el camí per ahont vol-

driam veure encarrilada la legislació d'ensenyança.

Sentim, donchs, que'l ministre de Instrucció pública perdi llastimosamente lo temps entretenintse en dictar inofensivas disposicions que si per al-

guna cosa serveixen és sols pera embolear l'enredada troca de l'legislació

VIOLA.

Expedients de vinya filoxerada

Per aquesta Alcaldia s'han cursat quaranta cinc ó cinquanta expedients de filoxera.

Com que la seva sòrt á Tarragona es objecte de molts comentaris y algunos interessats nos preguntan si sabem com està aquesta qüestió y nosaltres no sabem de cert lo que de veritat hi pugui haver en lo que hem sentit á dir, nos cenyirem á transcriure la versió oficial y's rumors que ben ó mal fundats han arribat a nostres orelles sense que respondem de la certesa d'aquests rumors y publicantlos no més á titol d'informació, disposits á rectificar totas las inexactitats en que'ns puguen haver fet incorrèr les ombrás que embolcallan aquest assumptu com á tants altres de la especialíssima administració espanyola.

La versió oficial es la següent:

Presentats los expedients per aquesta Alcaldia, abans del 15 de Juliol, á la administració de contribucions de la província y preguntat aquell centre si's cursaria desseguida pera que poguessin produhir la baixa corresponent per lo primer d'Agost, li contestaren en dit centre que era absolutament impossible.

Dels rumors á que més amunt fém referencia, se'n desprén lo següent:

A las personas que de Falset anaren á Tarragona á ser entrega dels expedients y al entornársen convenuts de la impossibilitat de la seva tramitació en fetxa oportuna pera que surtissin los desitjats efectes en primer d'Agost, se's hi acosta un agent no's diu de qui ni de què, á oferirlo'shi la possibilitat de la tramitació urgent mitjançant certas condicions que no foren al prompte ni rebutjadas ni admesas.

A nosaltres no's ha fet ningú proposicions d'aquestas y cas de que se'n haguessin fet las hauríam rebutjades desseguida porque ja estem cansats de veure com los cacichs y caciquets d'aquesta comarca ho logran tot per lo favor y rès per la justicia, y ho considerem antisocial, anárquich y altament inmoral.

Nosaltrs opinem que'ls primers que hauríen de tenir la seva falsa situació legalizada són los petits propietaris que tant abundan, que esmerant las seves suhors en la replantació contribueixen de la manera més directa á la reconstitució de la riquesa perduda y á quins per tota paga'l fisich desconsiderat los desposeix de les fincas que han fertilisat ab sa suhor.

Y ademés, reputem altament perillós lo procediment seguit per lo que podriam dirne nostres classes directores, de procurarre la aprobació de sos respectius expedients, tenintlas sense cuidado que tants y tants conveixen s'no puguin conseguir que se's hi aprobin.

Las personas que tenen interessos creats en aquesta comarca, hauríen de comprender que tots los treballs del Gòber centralista s'encaminan á estableir la divisió entre las classes so-

cials pera que no sian unidas, un perill per la seva vida de disbauxas y concupiscencies. Per això no consent los expedients colectius, sinó parcials. Perque aixís pot ser favors personals als influents y poderosos, que són los primers que per agrahiment fan véurer que són d'en Sagasta ó d'en Silvela y que treballan per la nació, essent aixís que no més treballan per ells, que's riuen dels més enlairats ideals y de las més fermas convicçions, que no coneixen la fe, que no senten l'amor y que explotan de la manera més inicua las convulsions de la Pàtria.

No falta qui ha concebut l'idea de acudir á la Diputació provincial pera que, tots vaga que es nostra més genuína y directa representació á la capital de la província y que sab mejor que ningú nostra precaria situació, influeixi prop dels poders de l'Estat pera que se'n fassí justicia.

Són molts los que no ho creuen pertinent, perque abans de demanar nosaltres rès á la Diputació primerament li hem de pagar lo que li devém, que no es poch, y per lo mateix no es facil de pagar.

Déu's beneheixi.

V. ESTRÉM.

Falset, 20 juliol.

ILUSIONS

RENATA Á SUSAGNA

Estás, donchs, molt ressentida ab mi, estimada senyora. «Enteniments», perque he carbasjejat un pretendent que, confessado, era un xich lo téu candidat y'n demanas ab tò d'una agradable ironia que'fassí retrato d'aquell ab qui somnió, d'aqueix Félix dels promesos, d'aqueix Príncep Encisador, capás de seduir l'imagination esbojarrada d'una personeta tan difícil com jo respecte de realitats que no són tant de despreciar.»

«Oh! iprou sé qu'encarà te tornarás a burlar de mí, dolenta!

«No'm fá rès! i consento en satisfacer la teva curiositat!

Però vetaquí que de sobte'm trobo encongida.... En efecte, si aqueix fenomeno no existeix encara sinó com un somni, per desgracia! com desprendrel dels lliris d'una imaginació esbojarrada? com manifestarlo á la teva més positiva?... Aixís és que'm veig en la necessitat d'enmatllavar á lo que'm rodeja termes de comparació.

Sàpigas, donchs, que'l méu Príncep Encisador prosseixió lo pur perfil grech del méu germà Enrich, lo bigotí fi y coquetament recargolat de aquells presumit Pau G***, los grossos ulls d'atmetlla, sense la seva expressió d'encantament, del téu cosí German, lo cós, las maneras y'l modo de vestir-se del téu marit, y ademés alguns y cetera que no corresponden á cap dels models coneguts fins al present. Tot això en quant al fisich. Però en aquest particular me trobarias disposada á algunas modificacions. Ahont me mostrariá intractable, per exemple, és en lo conjunt de qualitats que exigeixo formalment en lo meu escullit!

Lo méu Príncep Encisador deu ser primerament encisador, lo seu nom li obliga, però no exigeixo pas un príncep de la sang.... En rigor fins m'acontentaria d'un comte ó d'un baró, però no de la banca, perque aquells últims tots son vells y lletjos. En tot cas un cavaller prou ric pera que no'm regategi cap dels meus capritxos. Per altra part, jo soch la seva reyna, ell lo méu esclau y no deu coneixer altra voluntat que la meva; és amable, galant, naturalment, ab mí sola, salvador incansable, adorà'l teatre, las reunions, no fuma, no posa mai los pèus al Circul, passa'l días en adoració als meus pèus....

En fi, estimada, crech haverte dibuixat ab bastanta exactitud lo tipus del marit perfecte!

«Oh! com l'estimaré al méu príncep! com l'estimo ja!...»

Espero las teves objecions sense temeràries; no m'has declarat cent vedades, y no m'ho has probat ab lo téu exemple, que una joveneta que's respecti dèu negarse á un casament sense amor?....

Renata.

SUSAGNA Á RENATA

No estich gens ressentida ab tu, estimada meva, per haver carbasjejat al «méu» candidat. Te confesso que'l méu marit y jo fèym votz secrets en son favor perque'ns sembla que presenta pera tu totas las condicions desitjables de seguretat y felicitat. Però ja que no t'agrada, no'n parlèm més y ocupemnos del téu Príncep Encisador.

En efecte, és encisador y tu dónas prova d'un gust tan admirable com variat en la... composició del téu escullit... Ves! lo nas d'en Pau, la boca d'en Pere, l'bigot d'en Frederich, las dents d'en Francesch, sense oblidar lo conjunt elegant del méu senyor y amo!... Ja'm dispensarás que'm perdi un xich en los bossins del téu vestit d'arlequí... Pobra, pobra esbojarrada! com te planyeria si no sapigués que totes aqueixas ilusions passaran y cauràs dels núvols del téu somni per acomodarte á la realitat, que sens dubte, será lo mello!

Aixís per tu'l marit ideal és un xicot guapo, vestit com un grabat de moda, un figurí sense voluntat propia, subjecte á tots los téus capritxos, una especie d'home-baldufa, arrastrantse á un torbellí de plàhers, en fi, un marit fandilletas sempre al téu darrera, seguint com la teva ombra als magatzems, á casa'l modisto, al teatre, á las reunions, en una paraula, per tot arreu.

Ah! pobre amigá meva, totseguit coneixerás massa íntimamente á que'fassí maniquí, y en menys de quinze días lo tindrias aburrit!

No obstant, tens un exemple á la vista en la persona de nostra amiga Berta. Ella també havia fet un matrimoni segons la teva fórmula, casantse ab un Príncep Encisador. Ay! lo príncep tenia tants encisos que cregué poguer prodigar una part á una altra que no era nostra pobre amiga, y la Berta pledeja avuy pera obtenir lo divorci!

No, estimada, un marit no es una joguina destinada á substituir la nina, y la döna te altres obligacions á cumplir á n'aquest mon que las que tu li senyalas en ta futura existencia tan desilusionadora, tan monòtona y buyda á despit d'aqueixa agitació-ficticia que se't apareix en la teva ignorància com la suprema felicitat!

Però no vull ferte un sermó... Tens cor, talent, no't falta pas bon sentit y apreciarás al reflexionar la justesa de las críticas que sols me dicta'l gran afecte que't tinch.... Adéu bufona.... y mil petons de la «senyora Enteniment,

Susagna.

III

RENATA Á SUSAGNA

Perdona que hagi deixat tres setmanas la teva carta sense contestar, y sobreto, no vagis á pensarte, estimat predicator ab faldillas, que't faig mala cara

que s'havia fet un xich pesat pera'ts seus seixanta anys. Ha près, donchs, à n'aqueix senyor pera ajudarlo, y com lo meu germà Enrich, no té ni la capacitat ni la serietat necessàries pera substituirlo en cas convenient, entre nosaltres, me sembla endevinar que al papà li agradarà, quan li arribés la hora del retiro, que la casa no passés à mans estranyas.... y ja endevinaràs per quina maravillosa combinació espera aquest resultat!...

Naturalment; rès decidit; y encara per la meva part no són més que posicions. No obstant, no'm treurà l'idea de que hi ha una conspiració en l'aire. Flayro, pressento y estich alerta...

Però tornem al «Senyor enginyer». Sembla qu'es un jove molt distingit... qu'ha sortit ab los primers números de la Escola Pilitècnica. Ha inventat ja pera la nostra maquinaria dos ó tres perfeccionaments que no sabria esplicarte! Segons diu lo papà, això te de produuir resultats sorprenents... La mama té mil atencions pera ell, l'Enrich n'ol deixa ni un moment y l'ha declarat *epatant*... En una paraula, te dich que hi ha una conspiració organizada contra meu... Però, pobre xicot! Te juro que tant los uns com' los altres perdràn lo seu treball, perque l'Andreu Rival tot justament es lo contrari del meu ideal!

Es una mena de gegant de cabells rogenchs y ulls blaus y te tota la barba com un boer... Ah! lo meu petit príncep, de cós d'abella, de bigotí fi y moreno, de ninetas d'azabeta!... Ademés, timit, totxo, incapaç de presentarse com cal... En fi, per acabar lo retrato del personatje, fuma ab pipa, y la primera vegada qu'el vaig veure era a la fàbrica; sortia del quartó de màquines ab americana de tela blava y ab unes mans que feyan por!... Lo grandissim brut!... T'imaginas un marit abrasant á la seva muller ab las mans plenes de seu!...

Vaja, á reveure, «senyora enteniment», tingas la seguretat de que't vindrà al corrent de la comèdia que es va a representar; me sembla que será molt divertida.

Renata.

DE LA MATEIXA Á LA MATEIXA

M'escrius cosas eminentment enraonades sobre nostre «senyor Enginyer». Però, estimada meva, no'm fassis creure que tu també ets de la conjuració, perque'm veuria obligada á retirarte la meva confiança.

Me fas càrrecs per la meva paraula com a referencia á certas petitas maniobras subterrànies de la meva família. Donchs b'el, estigas contenta, la comèdia, d'un xich més se converteix en un drama espantós!

Vaig á explicarho á cop calent.

Aquest matí havia sortit tota sola en lo meu *panier* ab Gargantua... Jabs la, hermosa haqueta negra que lo papà m'va regalar per Capdany... Anava á esperar á l'Enrich en lo tren de las dèu... Gargantua es mansa com un anyell, y rès feya preveure de part seva aquella sortida que d'un xich més, me costa la vida; tal com t'ho dich.

Donchs la meva gargantua trotava molt acompanyadament com una haqueta domada que és, es á dir, que era abans de la seva etzegallada, quan per una causa encara desconeguda, á un kilòmetre de l'estació ha fet un salt sovat, després s'ha espantat al sentir penjar las regnas que se m'havían escapat de las mans y s'ha desbocat com una boja.

Já'm vèus, groga d'esglay, arrapada al respatllet del cotxe, preguntantme com' acabaria tot allò!

La gent cridava al passar nosaltres, però ningú s'atrevia á posar-se al devant de la haqueta que havia agafat una volcata vertiginosa!

La situació era veritablement terrible pera mi!... Lo camí en aquell indret té molta pendent y fà un revòl sovat á l'entrada de l'estació... Gargantua s'acostava com lo llamp á un tancat d'estacas de fusta de castanyer y já'm veia, llenada, enlayrada en lo moment de la topada final, y després al caure clavantme en las estacas punxagudas d'aquell tancat!... Algúns segóns més y la teva amiga ja estava llessta, caldiria arrengarla bossi á bossi de las punxas com un munt de carn trinxada!...

Lo meu cor se debilità.... y vaig clore's ulls.

Catapum!... un trontoll, espantós, sento que tot croix al meu voltant y...

Què passà allavors? No m'ho preguntis pas, perque no soch capàs de contarho per la sola rahó de que jo mateixa no ho sé.

Lo cas es que, quan per si vaig tornar a obrir los ulls estava en los brassos, si en los brassos del «senyor Enginyer».

Havia anat á rebre al meu germà,

y al sentir los crits dels espectadors de l'escena, havia corregut á posar-se al devant de Gargantua ab perill de ferse trinxar com una palla.

Y pobre xicot estava tan groch, que semblava que anava á desmayar.

—Quina munyeaca te'l senyor Andreu!—deyan al voltant nostre ab admiració la gent del pais.

Jall coneixen per aquí, ahont es molt estimat dels nostres treballadors, que li fan una reputació d'home molt entès, molt just y molt bondados.

No'm recordo pas com li he donat las gracies!... Crech que li he allargat la mà... Ab això ha arribat lo tren ab l'Enrich, y lo demés poch interessa.

Quina munyeaca, sí, senyor Enginyer, tinch de regoneixeho!... Y molt valor també!... Sense ell no t'enviaia ab aquest paper mil petons, se nyora «Enteniment».

Renata.

V

DE LA MATEIXA Á LA MATEIXA

D'un xich més, Déu me perdoni, tú, la persona entenimentada, me renyaràs pér no parlarte ja del meu Príncep-Encisador!

—Y donchs,—me escrius qu'és fa Ell?

Y afegeixes ab un tò si és no és ironich:

—Segueix Ell sense... Rival?

Me penso que la majúscula se t'ha escapat!

Qu'és fa'l Príncep-Encisador, burleta?... Pera serte ben franca, te confessar qu'aqueix estimat ideal s'enfosqueix un xicot en la meva imaginació!... Y devegadas fins és tan vagarós, tan *flou*, que en bona fe! j'és cosa de creure que me l'has ben mort!

Però encara no hi som á posar en lo seu lloc al senyor enginyer Andreu Rival!

No obstant es bon xicot y comenso á mudar de parer respecte d'ell.

Primerament se cuýda de las sevas mans y's guarda ben bé d'apareixement com un treballador. Fins té una mena de distinció, no la del Príncep Encisador, però en fi, una certa distinció.

Ademés, és un enraonador agradable. No pots formar-te una idea de l'estensió y varietat dels seus coneixements. Es una enciclopedia vivença aqueix enginyer, y gens amohinosa de fullejar! Té una manera de presentar las cosas, original y divertida á la vegada. Lo papà'l convida sovint á dinar y t'asseguro que aqueixos días no'n aburrím gens!

Per altra part he descubert que també és músich... Una veu, estimada!... Com t'ho diré... Una d'aquellas hermosas veus masculines, fondas, penetrants, y que en certs moments fan esgarifar!...

En fi, té moltes qualitats. Lo papà m'ha contat la seva historia. Es fill d'un manyá, y s'ha fet totsol la seva situació á forsa de punys, aqueixos punys que deturaren en sech l'altra dia á Gargantua. No té posició, però com una vegada vaig tenir la desgracia de deixar anar maliciosament aquella objecció dirigida als secrets projectes de la familia, la māma ara diu á tothora, tant si vé a tom com sinó, que un *homme de paille*, *vaut une fille d'or*. Lo papà ho aproba movent lo cap d'una manera convencuda y l'Enrich sembla que reventi de satisfacció ab los seus ulls de peix frègit.

Rés, que aqueix bruihot los hi ha capgitrat l'enteniment á tots!

Donchs bé, á mi no!

L'encís no obra en la teva Renata que t'envia mil y un petons, burleta mal intencionada,

Renata.

DE LA MATEIXA Á LA MATEIXA

Ay! qu'én som de débils!... L'encís ha obrat, y'l meu príncep dels quèntots de fadas és per terra, s'ha volatilisat, s'ha fós!... Son Rival ab la myúsula l'ha mort!... Sa pobre imatge se'n ha entornat tota desconsolada als llums, y tot me fa creure que mayés tornará!

Pero en conciencia, és un «ay!» lo que dech dir?

Cal qu'entendi l'història; no és vèlla porque és d'ahir, ni llarga.

Vélatquí:

Lo senyor Rival dinava ahir á casa, Quan baixava del meu quartó ja arreglada, vaig sentir lo piano al saló. Vaig creure que era l'Enrich que tocava y vaig obrir ben poch á poch, ben poch á poch, pera ferli una de las meves bromas predilectas... Ja sabs que soch molt criatura!... Molt sovint m'hi acosto de puntetas y li tapo'ls ulls cridant:

—Cucut!... jo soch aquí!

Era entre dos llustres, y com que'l criat encara no havia encés los llums regnava una fosquedad casi compler-

ta en lo saló: per altra part la catifa ofegava'l mieus passos y la meva broma no podia deixar de ser coronada per l'exit acostumat...

Donchs no, bufonal!... Figúrat que no era l'Enrich qui tocava... Era Ell!...

—D'un xich més ne feya una de bona!

Vest no més que de pensarhi tinch esgarifans de mort!...

Per sort en aquell mateix moment, després d'alguns acorts arrencats al piano, se posà á cantar la *Cansó del pastor*, aqueix senzill y desconsolat planys del pobre pastor breto qu'estima secretament y sense esperança á una senyoreta de la vila y que canta la seva pena al remat y al gos... Te'n recordas...

Celle que j'adore en cachette

Y la tornada

Mon cœur est las de tant de peine!

Era la poesia de l' hora, de l' ambient, de la semblansa de la situació!... Era la veu del cantador, aquella veu torbadora de qu'parlava en ma darrera carta y en la que semblava vi-brarhi tota la seva ànima, tota la pena que sofrí'l seu amor desdenyat!... Era, en fi, per qu'no confessarho á tú, estimada Susagna? que sas qualitats virils havian ja sapigut obrirse'l camí d'un cor tots fins allavors!

Lo cas és que no sé com va ser, però'm vaig trobar de sobte al seu costat, ab lo cap perdut, trasbalsada, boja.

Y quan cantà, ab una expressió de passió continguda y un accent que feya plorar:

Je l'aimans ben, mais pour lui dire

Je n'aserais!

Vaig preguntarli tindrament:

—Per qu'no s'atreveria'l pobre miñó?

S'aixecà ab un salt, y després d'alguns segons de meditació, —què emociónada estava jo,— barbotejà poch á poch:

—Està tan lluny d'ell!

—Ba! que s'atreveixi!

Què te'n sembla del meu atreviment?

—Oh!—feu ell ab una explosió, de debò'l permetèria senyoreta Renata...—

Jo havia retrobat la meva sanch frexa y vaig seguir alegrement:

—...Solicitar la mà de la senyoreta... Y és clar!... Això donaria tanta alegria als seus bons papás!...

Ell agafà la mà que li oferian, murmurant:

—Gracias! Gracias!...

En aquell moment lo papà, la māma y l'Enrich, precedits d'un llum, entravan en lo saló... Imaginat lo quadro!... La māma plora, lo papà m'abrossa casi ofegantme, l'Enrich salta, d'alegria!... En fi, als postres hem begut xampany, y la present no té altre objecte, senyora «Enteniment», sinó avisarte que t'arreglis los vestits lo més depressa possible.

Espero que m'voldràs deixar lo tēu marit; no's tracta més que de ferme de testimoni.

Oh! qu'én soch de ditxosa!

Y'l Príncep-Encisador?... Pobre príncep!... Y pensar que ni tantols serà de's convidats!

Teva,

Renata.

EUGENI DELACROIX.

«Un empréstit exterior produiria su natural influjo, coadyuvando al saneamiento de la moneda, que el convenio firmado con el Banco Inglés, però hay que estudiar *cómo, cuando y con quién* puede efectuarse tal empréstito exterior». Confessèm la nostra ignorancia; això del saneamiento de la moneda per medi d'un empréstit exterior no sabem lo que vol dir. Si's tractés de sanejar la moneda per medi de l'economia y de l'estalvi, encara ho entendriam; però sañear la entrampante més! Vaja, matemáticas madrilenyas. Lo que si és més clar que l'ayga, és lo *cómo, cuando y con quién* deuria efectuarse el empréstit, qu'és com si diguis: de ganas de fer l'empréstit prou no tenim; però qui fa?

Tenim donchs que's plans d'en Rodriguez no van en lloc; però afortunadament pera Espanya en Moret es home de recursos y barrinant, barrinant, ha trobat la fórmula que's necessitava.

Vegin la gran idea d'en Moret: «*Evitar la compra de francos, haciendo una emisión de bonos oro, equivalentes al pago de los cupones en el extranjero, en combinación con las compañías de ferrocarriles, y encargando el pago á una entidad bancaria de París, y con otras circunstancias de detalle que nos es vedado puntualizar hoy. Una de las bases de la operación sería la prórroga de las concesiones de los ferrocarriles*». Aquesta operació es senzillament una etzegallada, puig al cap de vall resultarà un empréstit migrat al 3 ó 4 per 100, ab l'aguant d'accidir á la prórroga dels ferrocarrils poch menys que de franch, sense solucionar lo problema dels cambis, que de moment baixarian iduptablement, però que després tornarián á estar pitjor que ara.

Veurem qu'én resultarà de tot aquest tinglado: probablement una nova engalinaada dels financiers estrangers á costa de l'endogalat Tresor nacional.

Molt bé...

Quant en Silvela pujà al poder, després de la *debacle*, tingué una gran pensada: suprimir las *cesantias* de tots los que fossin ministres desde aquella hora.

Los caps de brot de la política posaren cara de prunas agras devant de la perspectiva de quedarse sense's mil cinquents drets; però com allavars la bugada passava calenta se resignaren. No cal dir que'l país aplaudí lo decret d'en Silvela, confiant que la regeneració no pararia aquí. Però, oh desencant!, los conservadors, aclaparats per lo titanic sacrifici de las sevas butxacxs, comprenyen quant dolorós seria sacrificar als altres, y de reduir les cesantias ja no se'n parlà més, gracias al gran descubriment que per allavars se feu, segons lo qual los mals d'Espanya provenien de qu'és pagava poch als que depenen de l'Estat.

Conformes tots—menys los que paguen—en que pera regenerar lo pais lo primer que es necessita's gastar molt; nos havém trobat per uns quants mil duros més ó menys, que totas las crisis ministerials han sigut d'aquelles que'n diuen *laboriosas*. Saben perquè? Donchs perquè els ex-ministres pera no perdre la *cesantia* no volian carregar ab cap cartera. D'aquí que se hagin fet tants ministres nous entre personatges de segona y tercera fila.

Però lo bò del cas, és qu'aqueixos apreciables personatges no's volen resignar á ésser de pitjor condició que ls ex-ministres vells ab cesantia, y ja tenim al senyor Urzaiz en disposició de firmar nomina, pu

Pastillas Morelló

Obran per inhalació dels agents antisséptichs, anti-catarrals y anti-asmàtics que's despenen mèntrament van desfentse per la boca. Curan la TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECHE, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS, ETC.

Farmacia del autor, Portal del Angel, 21 y 23, Barcelona

metges y medicinas de franch, y resultés que ls pobres no'n poden gaudir com la llei disposta, y en canbi la que no són pobres trobessin allí y fòra d'allí visitas, receptas, curas y vacunas gratuïtas en perjudici dels pobres de solemnitat. No vaig volgut usar de cap més argument per convèncer de que aquella *gràcia* devia sols a n'ell convenirli, però avuy pot enterarre de la prevenció 2.ª del reglament que deixó estampada y podrà ruboritzarse, si es capaç lo rubor de pujar á las seves galtes. Prou coses se diuhen y més se'n poden dir dels regidors ab tota la veritat, y que's han de fer molt poca *gràcia*; no es just que aquell amich los hi carregui cap *gràcia* falsa, y menys els amich que tant té que agrahilshil pá que's menja.

La 3.ª prevenció no te res de particular.

La 4.ª prevenció està molt mal girbada: provare de treure l'ayga clara; diu aixís: «En lo dispensari, y durant las horas de consulta se practicaran las vacunacions y revacunacions als que reueixen las circumstancies indicadas en l'article primer del present capitol». Com que en aquest capitol, o sigui al quart, no ja cap article primer y si sols l'article 12 ab la prevenció 1.ª y aquesta no diu cap circumstancia especial, però si que las explica la prevenció 2.ª com deixem estampat, hem de creure que quant diu en l'article primer del present capitol, vol dir en la prevenció 2.ª del present capitol.

Ara bé, si segons la prevenció 2.ª «seran assistits los pobres que figurin á la llista confeccionada per l'Ajuntament», per quins cinch sous, en lo consultori's permet vacunar á richs y á pobres, tant qui figurí á la llista com qui no hi figura, tant si són de Tarragona com si son forasters?

He arribat á un punt en aquesta última pregunta, que la ploma's resisteix á continuar, però si la Comissió d'higiene fàl sòrt com sembla ha fet fins ara, si qui ab més obligació moral, intelectual y material de reunirla, pera desfer los torts que vinç denunciant, no la reueix immediatament, bé sab Déu què m sabrà greu, però diré lo qu'alguns á sova vèu contestan á la pregunta dels cinch sous. ¡Ditxosa Comissió d'higiene! Diuhen qu'un metje la va crear y qu'un farmacèutich n'és president. ¡Ningú ho creuria!

La 5.ª prevenció diu: «En lo mateix dispensari deurán los metjes municipals portar un llibre registre dels serveys prestats en lo mateix y domiciliariament, en lo que s'indiqui lo nom dels malats, edat, naturalesa, professió, diagnòstich, pronòstich, tractament, resultat y observacions que creguin convenients».

Perfectissimament; aquesta disposició, dich *prevenció* mereix aplaudiments, perque de cumplirse, aquell llibre seria d'un profit incomensurable, no sols pels pobres, sino pels richs de tota la ciutat, y de gran ensenyansa per l'administració municipal, ja que's podrian veure las malalties que predominan, las causes que las provocan, lo tractament ab que cedeixen y las defuncions que causan, com se podrian estudiar los medis de remoure aquelles causes, evitar aquells estats marbosos, modificar los tractaments y evitar la mort de sers útils, necessaris, molt volguts y estimats, quant menys dintre'l cercle de sas famílias y amichs, que per ser aquells molt pobres no vol dir que no tinguin sentiments y afecions tant dignes de ser respectats, com los de qualsevol rich, per tota persona que sent en son cor lo dols sentiment de la caritat que persegueim ab aquests articles y que no duptom trobar més o menys aviat com desitjèm. Però aquesta *prevenció*'s compleix? Com que seria cosa bona, ja podem creure que no, sens por de equivocarnos. Menys política y mes caritat senyor regidors, yá veillar tots per la salut del poble.

A. RABADÁ

(Seguirà)

Encara que no ab tanta concurrencia com l'any passat, puig que enguany la majoria de la Comissió provincial de l'Associació ha abandonat als mestres á las banyas del bou, los días 22 y 23 tinquè lloch dita festa en lo saló d'actes de l'Institut provincial.

Després de les indecisions consegüents al trist espectable de trobarse'l mestres acéfalos, és a dir, sense ls caps pares que constitueixen la directiva de l'Associació, foren designats pera formar la presidència interina, nostres benvolguts amichs D. Jaume Poch, D. Jaume Puigades y D. Rosendo Rull, mestres respectivament de Reus y Vendrell los primers, y Director del Magisterio Tarragonense l'últim.

Parlaren lo primer dia los senyors Saperas (Joseph), de Torre del Espaiol, y Ardevol (Joan), mestre públic de Cambrils.

Abdós desenrotllaren ab molt d'acer les temes que's hi havien sigut encarregats, acreditant una vegada més la justa fama de que gosan entre sos companys de carrera, y al final proposaren l'Associació l'aprobació de las següents bases, que foren acceptadas en totas las parts.

Del primer tema: 1.ª Lo material escolar es d'una importància tan reconeguda que sense él no poden subsistir las escoles.

2.ª Convé aumentar en altra sexta part la cantitat pera material.

3.ª Los descomps que sufreix lo mestre deuen carregar-se al material.

4.ª La fiscalisió del comptes deuen ser patrimoni dels Habilidades sempre y quan aquests sigan mestres, y, en cas contrari, s'encarregará d'aytal treball lo mestre que designi la Junta d'Associació de partit.

5.ª Los únichs encarregats de jutjar tot lo que tinga relació ab l'escola y el mestre deuen ser l'Inspector provincial i los Sub-inspectors de partit.

6.ª Las juntas locals d'instrucció pùblica deuen desapareixer per inútils y perjudicials.

Del segon tema: 1.ª Aumentar lo sou actuals dels mestres per quinquenys y per sextas parts, comensant á rebrer lo primer augment als deu anys de serveys.

2.ª Conveniencia de l'acumulació de las retribucions al sou, computantlas, almenys, en un terc d'aquest, per ser absolutament necessari pera la dignitat professional.

3.ª Cobrar los lloguers directament de l'Estat, y quel mestre pugui obrar, sobre aquest particular independentment ab l'única intervenció de la M. I. Junta provincial, pera'l mellor servye de l'ensenyanza y evitar molts disgustos als mestres.

Després d'aprobadas las anteriors conclusions, la presidència demanà que's constar en acta'l disgut ab que l'Assemblea havia vist l'ausència de tots los individus de la Comissió provincial, excepció feta de D. Pau Delclòs, individuo de la mateixa, que era allí present pera que no's confongués sa conducta ab la dels demés companys de Junta y dispat, segons propria manifestació, a complir ab son deber.

L'endemà, la presidència fou constituida per l'inspector provincial, senyor Tejerol, lo professor de pedagogia de l'Escola Normal, senyor García y'l professor d'igual assignatura á l'Institut, senyor Rull.

Sigué ponent la senyoreta Montserrat, mestra de Constantí, qui ho feu anar moltíssim bé, tant, que á acabar son llarg parlament esclatà un unànim plement de mans en mostra d'asentiment y aprobació á las vivificadoras doctrinas que sostingué y que tantas felicitacions li valgueren al sortir. No presenta conclusions.

Lo Sr. Poch y Garí, de Reus, desenrotllà'l tema «El trabajo manual en las escuelas de primera enseñanza», del qual per ser qüestió que en aquestas mateixas columnas hem tingut lo gust de tractar, nos n'ocuparem en edicions successivas.

Rebin tots los disertants nostra més coral felicitació y á tots los encoratjém pera que segueixin demonstrant á l'element oficial que tan abandonats sembla tenirlos, que sense ell també saben reunir-se y dar cumpliment á lo que determina l'article 2.ª de la llei de 16 de Juliol de 1887.

Los treballs manuals á las Escoles

Per referirse á un assumpto que vanta tractar nostre setmanari ab bastanta amplitud, copiém de nostre esimat confrare *El Magisterio Tarragonense*, lo seguent solt:

«Como aquí.—Presentada por la Asociación de maestros de Valencia una instancia solicitando se subvencione á dos ó tres de ellos para estudiar en el extranjero los trabajos manuales, ha sido aprobada con la adición de que los enviados visiten además los principales museos pedagógicos y escuelas de enseñanza primaria, y redacten una completa Memoria, reservándose el Ayuntamiento señalar la cuantía de la subvención para después que haya emitido informe la Comisión de Instrucción pública.

Se conoce que ni en Valencia, ni en Cartagena, ni en Barcelona, han sufrido la plaga de comisiones liquidadoras que esquilmassen sus arcas municipales, ya que, con un acierto digno de aplauso, han determinado sus respectivos Ayuntamientos acceder con creces á la justa súplica del magisterio; ni habrán tampoco tropezado con la plaga aún peor, de órganos desafinados de la opinión pública que se entretuviesen, como decimos en catalán, en *buscar brossas al beure*.

Nosotros, menos afortunados, á pesar de haber sido quizás los primeros en remover este asunto en la prensa local, no hemos podido conseguir que el Ayuntamiento—no obstante los reconocidos buenos deseos de algunos de sus individuos—se interesase por tan palpitante cuestión; en la que como fin principal nos guibia el laudable propósito de que Tarragona un dia pudiese enorgullecercerse de haberse anticipado á España entera en enviar comisionados al extranjero para elevar en lo posible el nivel de nuestras escuelas primarias, pues consideramos que lo que se invierte en enseñanza produce el ciento por uno.

Hay gentes que han causado á Tarragona muchos males que se ven, y por eso se les detesta; si los que no se ven pudiesen verse.... se les aborreretra.

Vagin aprenent donchs los elements caciquists que feran la contra á l'idea d'enviar un ó dos mestres á Ripatrasone, com quedan devant de lo que passa en altres poblacions en que's dedica l'atenció que mereix á l'ensenyanza.

Veritat es que tenian motius molt sérios pera oposarshi. Als caciquists no'ls

hi convé pas gayre que'l poble surti de son atras, y per altra part, com l'idea havia sortit d'elements catalanists, no calia pas discutir si era bona y dolenta; hi havia que combatirera y rès més.

Lo més trist en aquesta qüestió és que quant se ha publicat en contra de l'idea d'enviar mestres al extranger, ha sigut degut á la ploma del qui també's dedica á l'ensenyanza y que per lo vist és tant lo carinyo que hi porta, que posa lo progrés d'aquesta per davall de las rancunes personals.

Concurs de gegants y nanos

L'original idea proposada pel Centre Excursionista de Catalunya de celebrar á Barcelona per las vinentes festas de la Mercè un concurs de tots los gegants y nanos de Catalunya, ha sigut molt ben rebuda á totarréu. Serà un espectacle nou y ben popular portant animació á xichs y grans. Ho veurán ab gust los fills de Barcelona per la nota típica y pintoresca, y ho celebrarán ab alegria tots los fills de las diferents comarcas catalanas que resideixen á la capital.

Los gegants y los nanos del poble, portan recorts de l'infantesa que sempre són grans.

Ja ho diu l'Alcalde de Barcelona en l'ofici-invitació que ha dirigit á tots los alcaldes dels pobles de Catalunya que tenen gegants:

«Este festejo ha sido inspirado, principalmente, por el laudable deseo de proporcionar á los catalanes de las diferentes comarcas, que sus conveniencias sociales les han llevado á vivir en Barcelona, un momento de expansión por medio de uno de los recuerdos más típicos y característicos de su comarca ó pueblo natual.»

Tots aquests dies lo Centre Excursionista de Catalunya ha rebut cartas d'adhesió de persones entusiastas de l'idea oferintse pera portarla á terme y demandar als seus Ajuntaments que's dignin acceptar l'invitació que's ha dirigit lo senyor Alcalde de Barcelona.

Hi ha entusiasta pintor d'una important ciutat que s'ha ofert pintar lo drach y dirigir la confecció dels trajes nous. Los de una altra ciutat están preparant las dues parellas de gegants, los nanos y'l ball de bastonetes dels noys que'l ballan molt bé, diu.

Los altres, á més dels gegants, preparan l'*«aliga»*, que fà moltis anys que no ha sortit. En un altre poble, no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una important ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, però no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, però no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un molt tipich y característic ball popular, pero no haventhi gegants, lo senyor Rector enviarà l'*«drachs»* y l'*«aguilas»*. En un dels pobles de l'Empordà, l'Ajuntament, en la vinenta sessió, acordarà fer trajes nous als seus gegants. En una importante ciutat de la Segarra volián enviar un

Xarop de hipofosfats CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.—**Tortosa.**—Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria des de més de un any de una escrotulacònia. Cansat d'usar sens cap resultat quantas emulsions y reconstituyents se presenten per aquests cassos, vaig ensenyjar los **Hipofosfats Climent**, trobant consol lo pacient ja en el primer frasco y molt prompte la curació completa.—**Dr. Siloni**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.—**Tortosa.**—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presentats á la meva clínica á causa d'afeccions genitales provenientes de la falta de fixesa de las viscera abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmportables resultats.—**Dr. Gibert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo llegítim **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

ESTABLIMENT
DE
T. MONTAGUT

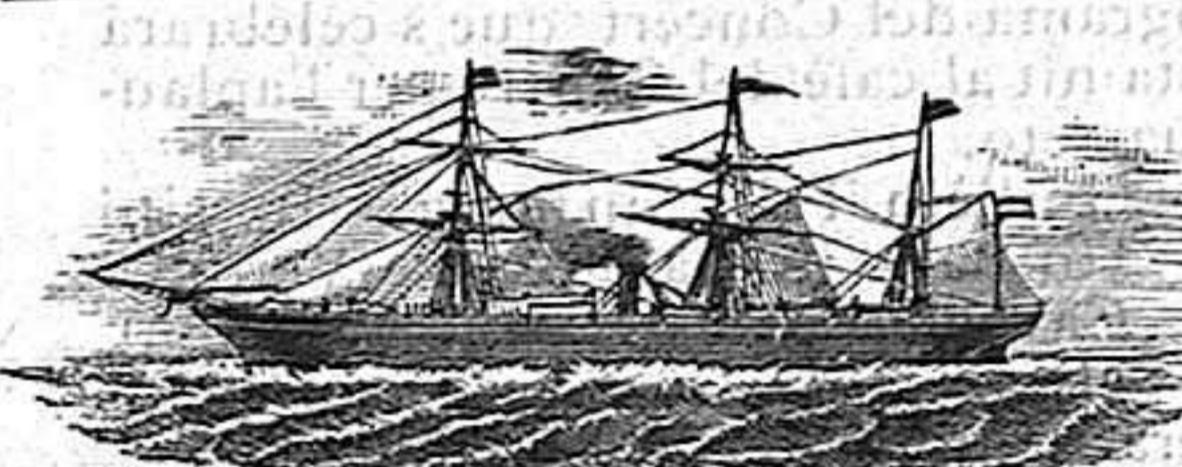
BANYS DE RIBAS

Aiguas bicarbonatadas, varietat sulfatada de dolsa temperatura

Direcció médica: Doctor D. CAMILO CASTELLUS

Indicades per les enfermetats del ventrell, budells, fetge y òrgans biliars, matriu, aparato urinari y demés abdominals. Clima sumament agradable á l'istiu y tònic excitant, 810 metres sobre'l mar. Survey de fonda, baix la direcció de D. Joan Casanovas, cuiner de primer ordre; primer premi ab los certamens que ha pres part. Taulas francesa y espanyola, restaurant y especial pera malaltys y personas delicadas y tots los tractaments que's serveixin ordenar los respectius facultatius de cada malalt; preus de costum; salons de reunio, balls, periòdics, timbres y llum elèctrica, capella ab missa diària, correu y telégrafo al mateix, direcció telegràfica **BANYS-RIBAS**.—Hi ha novas cuines y menjadors independents pera famílies que's vulguin arreglar-se'l menjar pel seu compte á 2, 4, 5 y 6 rals per persona y dia; rebaixas als que hi estigui llarga temporada.

BARCELONA, UNIO, 23, botiga.—Pera informes y prospectes: **UNIO, 23, botiga, BARCELONA**.

Serveys de la Companyia Trasatlàntica

DE BARCELONA

Línies de Cuba y Méjich.—SERVEY DEL NORTE.—Lo dia 16 de Juliol sortirà de Bilbao lo 19 de Santander y'l 20 de Coruña, lo vapor **Alfonso XIII** directament pera Habana, y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera litorals de Cuba y pera Costafríme y Pacífich, ab trasbord á Habana al vapor de la Línia de Venezuela-Colombia; y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, també ab trasbord á Habana.

SERVEY DEL MEDITERRANI.—Lo dia 25 de Juliol sortirà de Barcelona, y'l 30 de Cadiz, lo vapor **Montevideo** directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units i litorals de Cuba. També s'admet passatge y carga pera Puerto Plata, ab trasbord á Habana.

Línies de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Juliol sortirà de Barcelona, y'l 13 de Málaga y el 15 de Cadiz lo vapor **León XIII** directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla Puerto Cabello y La Guaya, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord á Habana. Combinacions pera litoral de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich pera qual port admets passatge y càrrega ab billets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge y càrrega pera Puerto Plata ab trasbord á Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord á Habana.

Línies de Filipinas.—Lo dia 19 de Juliol sortirà de Barcelona, haviend fet les escalas intermitjas, lo vapor **Alicante** directament pera Port-Said, Suez, Aden, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa oriental d'Africa, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línies de Buenos Aires.—Lo dia 2 de Juliol sortirà de Barcelona, y'l 3 de Valencia, y'l 5 de Málaga y'l 7 de Cadiz lo vapor **Reina M. Cristina** directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires. Admet passatge y càrrega pera Rio Janeiro, Santos, Punta Arenas (Chile), Coronel y Valparaíso, ab trasbord á Cadiz al vapor de la Línia del Brasil.

Línies de Canàries.—Lo dia 17 de Juliol sortirà de Barcelona y'l 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde** directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas y Santa Cruz de Tenerife, y Santa Cruz de la Palma, retornant á Barcelona per Santa Cruz de Tenerife, Cádiz, Málaga (facultativa), Alacant, y Valencia.

Línies de Fernando Poó.—El dia 25 de Juliol sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, el vapor **Larache** pera Fernando Poó, ab escalas en Casablanca, Mazagán y altres ports de la Costa occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Línies de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecres y divendres.

Sortidas de Tanger: dimarts, dijous y dissabtes.

Pera més informes dirigir-se á son agent **D. Emil Borrás**

Pianos

convencionals, desde 10 pesetas al mes.

S'afinan y componen tota mena de instruments de música á preus reduits.

Antich y acreditat magatzém de música de

ANTONI ICART Y ALASÁ

23, San Agusti, 23.—TARRAGONA.—23, San Agusti, 23

Farmacia Plana

al costat de la antiga

CASA FIGUERAS
REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicina pera curas antisèpticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Ayuas minero-medicinals

TARRAGONA

Droguería Plana

Antiga casa Figueras

Real 6, cantonada Rebolledo 20

En aquesta casa trobarà la industria, la agricultura y las arts, un complet surtít de drogas, sulfat y primeras materias pera abons ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sofre FLORESTILLA de la millor marca

TARRAGONA

de las acreditadas fàbricas de Chassaigne frères, Ortiz y Cussó.

Armoniums y tota classe d'instruments de música.

Se'n lloguen de nous y usats á preus

pares de recuren en baixeras pica de marbre.

Carrers de Mar, 30 y Lleó, 48

TARRAGONA

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1er

(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tívoli y Novetats) y fentlos hi aixís mateix avinent que opera tots los

dilluns a REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, primer pis

DE LAS 9 DEL MATÍ Á LAS 5 DE LA TARDE

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1er

(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tívoli y Novetats) y fentlos hi aixís mateix avinent que opera tots los

dilluns a REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, primer pis

DE LAS 9 DEL MATÍ Á LAS 5 DE LA TARDE

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1er

(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tívoli y Novetats) y fentlos hi aixís mateix avinent que opera tots los

dilluns a REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, primer pis

DE LAS 9 DEL MATÍ Á LAS 5 DE LA TARDE

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1er

(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tívoli y Novetats) y fentlos hi aixís mateix avinent que opera tots los

dilluns a REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, primer pis

DE LAS 9 DEL MATÍ Á LAS 5 DE LA TARDE

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1er

(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tívoli y Novetats) y fentlos hi aixís mateix avinent que opera tots los

dilluns a REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, primer pis

DE LAS 9 DEL MATÍ Á LAS 5 DE LA TARDE

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1er

(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tívoli y Novetats) y fentlos hi aixís mateix avinent que opera tots los

dilluns a REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, primer pis

DE LAS 9 DEL MATÍ Á LAS 5 DE LA TARDE

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1er

(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tívoli y Novetats) y fentlos hi aixís mateix avinent que opera tots los

dilluns a REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, primer pis

DE LAS 9 DEL MATÍ Á LAS 5 DE LA TARDE

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1er

(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tívoli y Novetats) y fentlos hi aixís mateix avinent que opera tots los

dilluns a REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, primer pis

DE LAS 9 DEL MATÍ Á LAS 5 DE LA TARDE

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1er

(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tívoli y Novetats) y fentlos hi aixís mateix avinent que opera tots los

dilluns a REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, primer pis

DE LAS 9 DEL MATÍ Á LAS 5 DE LA TARDE

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1er

(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tívoli y Novetats) y fentlos hi aixís mateix avinent que opera tots los

dilluns a REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, primer pis

DE LAS 9 DEL MATÍ Á LAS 5 DE LA TARDE

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1er

(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tívoli y Novetats) y fentlos hi aixís mateix avinent que opera tots los

dilluns a REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, primer pis

DE LAS 9 DEL MATÍ Á LAS 5 DE LA TARDE

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1er

(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tívoli y Novetats) y fentlos hi aixís mateix avinent que opera tots los

dilluns a REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, primer pis

DE LAS 9 DEL MATÍ Á LAS 5 DE LA TARDE

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1er

(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tívoli y Novetats) y fentlos hi aixís mateix avinent que opera tots los

dilluns a REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, primer pis

DE LAS 9 DEL MATÍ Á LAS 5 DE LA TARDE

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1er

(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tívoli y Novetats) y fentlos hi aixís mateix avinent que opera tots los

dilluns a REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, primer pis

DE LAS 9 DEL MATÍ Á LAS 5 DE LA TARDE

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1er

(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tívoli y Novetats) y fentlos hi aixís mateix avinent que opera tots los

dilluns a REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, primer pis

DE LAS 9 DEL MATÍ Á LAS 5 DE LA TARDE